

La normalització lingüística de l'ensenyament secundari

Una materia pendent

Malgrat les triomfalistes declaracions oficials, l'ús de la llengua catalana a l'ensenyament secundari es troba en una situació lamentable:

- Incompliment a un elevat nombre de centres -prop del 50 per 100- de la mínima normativa legal d'impartir dues matèries en català.
- Notables desnivells en el grau de catalanització dels centres. Per regla general, són els centres de les comarques més marginades social i culturalment -com ara el Baix Llobregat i el Barcelonès Nord- i de Formació Professional, aquells on l'ús vehicular del català es troba més endarrerit. No cal tenir molta perspicàcia per veure que són els fills de les famílies treballadores els que pateixen més directament el problema.

Aquesta situació ja quedava reflectida en l'únic estudi fet públic per la Generalitat -una enquesta del curs 83-84 en els centres de BUP-. Des d'aquell moment les coses no han avançat gaire, i, el que és més greu, no sembla que vagin a canviar a curt termini.

La principal raó de tot això es la política -millor seria dir la manca de política- lingüística de la Generalitat envers l'ensenyament secundari. Només s'han fet alguns gestos per a contentar l'opinió pública, que en cap moment han anat acompanyats d'una inversió significativa de recursos. Les mesures adoptades en el present curs, com l'ordre que reclama de cada centre l'elaboració d'un projecte lingüístic, sense posar a l'abast uns mínims mitjans -com seria una reducció d'hores lectives per a les persones encarregades-, o la recent convocatòria d'oposicions amb una prova «eliminatória», en serien una bona mostra.

Una iniciativa important

Recentment, un nombrós col·lectiu de professores i professors de BUP i FP, així com els sindicats d'ensenyament CC.OO., USTEC i STEC-CSC i l'associació APLEC, han signat un manifest per a la normalització lingüística de l'ensenyament secundari, com a inici d'una campanya de sensibilització de l'opinió pública i de pressió sobre l'Administració.

En el manifest es denuncia la situació actual, caracteritzada per la manca de mitjans, la improvisació i el recurs sistemàtic al voluntarisme dels ensenyants per part de l'administració educativa, i es proposen un conjunt de mesures immediates:

- Un Pla de Formació, general i vinculant, a realitzar en horari de permanència al centre, tant lectiu com no lectiu, del professorat. El professorat formador comptarà amb reducció d'hores lectives suficients tant per impartir les classes com per la seva preparació específica.
- La constitució a cada centre de comissions de dinamització i assessorament, amb participació de tots els departaments i amb reducció de l'horari lectiu pels seus membres per garantir la dedicació al Projecte Lingüístic.

- Una dotació pressupostària suficient per garantir el suport material (vocabularis específics, material didàctic...).

Increment de plantilles i una política de personal coherent amb els objectius de la normalització lingüística per garantir la continuïtat de les experiències iniciades, quant a trasllats, comissions de serveis i formació inicial del professorat.

Fruit d'un treball unitari en el que han participat, a més de les organitzacions signants, companys i companyes de molts centres -s'han celebrat as

semblees amb participació d'uns quaranta instituts de BUP i FP-, el manifest recull els elements fonamentals perquè puguin tirar endavant els projectes lingüístics dels centres. Tot i així, entenem que és millorable en dos aspectes:

a) Caldria explicitar la necessitat de superar l'actual sistema d'oposicions en favor d'un nou sistema d'accés lligat a la pràctica educativa, que garanteixi la formació inicial, teòrica i pràctica, en la llengua catalana, i que valori l'experiència docent. Evidentment, la recent convocatòria d'oposicions amb l'afegit d'una prova eliminatòria de «comprensió oral i escrita de les dues llengües oficials de Catalunya» no va en aquesta direcció, ja que ni escometa la necessària reforma del sistema oposicional, ni garanteix l'aptitud de l'aspirant per impartir classes en català.

b) Seria important incloure en el manifest una referència a les zones socio-lingüísticament deprimides i a la necessitat de que els centres de secundària tinguin un tractament compensatori d'aquestes desigualtats, modificant, per exemple, la ratio de professors/es d'aquests centres.

Aquestes dues suggerències no treuen validesa al conjunt de propostes que realitza el manifest que, per altra banda, està gaudint d'un important ressó. Diferents organitzacions de pares i mares, com la FAPAC i la FAPAES han donat ja el seu suport. S'ha proposat la discussió de l'assumpte al Consell Escolar de Catalunya i les organitzacions signants han demanat una entrevista amb el Conseller d'Ensenyament.

Esperem que la campanya segueixi amb renovada embranzida.

Comissió de Normalització Lingüística de la FE de CC.OO.